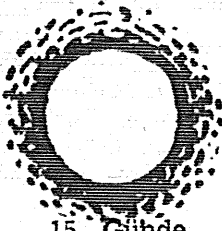

★ Vatan : Doğduğum yer değil, bana
doyduğum yer ★ Sosyalizm : Bir sana - bir
bana
★ İdare : İşleri birbirine to-
kuşturmadan yürütmek ★ Emperyalizm : Bizimki bi-
zim - Sizininki gene bizim.
★ Kapitalizm : Rabbena - Hep

SUBAT
20
SALI
1968

TOS

TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR

SAHİBİ ve SORUMLU MÜDÜRÜ
T. ÖĞRETMENLER SENDİKASI ADINA
I. SAFA GÜNER
HABERLEŞME ADRESİ:
İlhamur sokak No: 10/6-7 Y. nişehir — ANKARA
Dizildiği ve Basıldığı yer
Ulusal Basımevi Ankara 1968
15. Cilde
Bir Çıkar
Fiyatı 25 Kr.
Yıl: 1 Sayı: 1

F. Baykurt hakkında “Bakanlık emri, Kararı durduruldu

● Bakan İ. Ertem'in haksız ve asılsız suçlamalarda bulunduğu ortaya çıktı

TÖS. Genel Başkanı Fakir Baykurt hakkındaki Bakanlık emri kararını Danıştay durdurmuştur. Yürütmeyi durdurma kararı Danıştay Beşinci Dairesince verilmiştir.

Fakir Baykurt, iki ay önce, İlhami Ertem tarafından «düzensizlik ve anarşi tahrikçiliği» suçlamasıyla ve «açılmakta olan soruşturmalarda selâmetle cere-

yanı» gerekçesiyle Bakanlık emrine alınmıştı. Milli Folklor Enstitüsünde görevli öğretmen olan Baykurt, iki aydır görevinden uzak tutulmakta ve maaşının üçte birini almaktadır.

Danıştayın bu kararından sonra Fakir Baykurt Milli Folklor Enstitüsündeki görevine dönecektir.

Sendikacılık hak savaşıdır...

Kervan yürüyor TOS'e katılmalar yoğunlaştı

M. Başaran Eskişehir'den TOS toplantısına katılırken

Türk öğretmeni, baskı gördükçe kıyım uğradıkça örgütlenmenin gereğine biraz daha inanmaktadır. Bunun sonucu olarak da öğretmenler TOS'ünde toplanıyorlar. Kervan yürüyor. Her geçen gün yurdum bir köşesinde yeni TOS. şubeleri açılıyor. Eski şubelere küme küme üye oluyorlar.

Baskılar geri teptiği gibi ödenen bedeller de ilgililerin yüzlerine fırlatılıyor. Artık öğretmeni milliyetçilik maskesi, müdürlük vaadi, şehre alma sözü ve mad-di çıkarlar ile aldatıp satınalma modası geçmiştir. Son ay içinde kurulan TOS. şubeleri: Kâhta, Esiye, Bâ-lâ, Şiran, Torbalı, Varo, Uğaz, Sarız, İskilip, Tomar-za, Akçakale, Seben, Çelikhân, Malazgirt.

İki yıldır, Ankara'nın desteği ve işbirliği ile, İs-parta yöneticilerinin tehditleri altında bulunan Keçi-borlu şubemizin başına emekli öğretmen ve ülkücü M. Ali Eryiğit geçti. Çevrede halkın öğretmeni olan Eryiğit yönetiminde Keçiborlu öğretmenleri TOS'u güçlendirmektedirler.

BAS YAZI

“TOS'te Bileşmek

Fakir BAYKURT
TOS Genel Başkanı

Bu yılın bütçesinde de öğretmenler için bir yenilik yok. İlkokul öğretmenlerine ayrılan 10 milyon, ancak devletin stajyerlere olan borcunu karşılayacak. Bu parayı bütün ilkökul öğretmenleri-ne ayrılmış gibi gösterenler de üzülmeye başlıyorlar. 100 bin ilkökul öğretmene bölüşülürse yüzler lira düşüyor! Söyün kısıpı, Milli Eğitim Bakanını para pul konusundaki bütün söyledikleri birer «avut-maca»dır. Öğretmen maaşlarını artıramayacak. Urta'da vadettiği lojmanları yaptırılmayacak. «Ordu Yardımlaşma» ya benzer bir «Öğretmen Yardımlaşma» kura oynayacak. Ve bu gidişle daha u-zun zaman hastalarımız bakılmıyacak. Daha uzun zaman eğitim ödenegi, ek ders ücreti, trenlerle yüzde 20 indirim gibi uydur-ruk desteklerle gilemiz sürüp gidecek.

Çünkü bütün bunlar parayı artırmaktadır. Devlet bütçesi ise tamladır, kuru bakır. Her yıl arayan açıklarla iki yakası bir a-raya geliyor. Birleşik Amerika'dan, Uluslararası Para Fonu'na kadar, devletlere ve uluslararası kurumlara borç borç Dev-let gelirlerinde önemli bir artış yok! İthalât ve ihracatın kârı Ahmet'in Mehmet'in, Agobun, Kırkorum. Büyük kazanç bırakan banka, sigorta, faiz ve tefecilik işleri de çoğunlukla açığızların elinde. Devletimizin yalnız üç ticaretten bir yıllık kaybı 7 milyar lira! Vergileme laşkolmuş, devle: tuttuğundan alıyor. Bu haldey-ken iç ve dış vurguncuların so-u geliyor. Bir milyonluk yapı işi; müteahhit kârı diye, ilâve leşif diye bir milyon daha götü-rüyor. Bir milyarlık yabancı sermaye yatırımı, bir yıl sonra dört milyar transfer ediyor. Büyük yöneticilerimizin yakınları, her dönemde olduğu gibi, yapı, taşıma ve taahhüt işlerinin büyükçe olanlarını başkasına kaptırıyorlar ve derhal zengin oluyorlar. Ulusal ekonomi bin bir tane baskının altında: Pahalı aldığımız işlenmiş esya, ucuz sattığımız ha n madde, Amerika'nın, İngiltere-nin savunması için harcadığını: milyonlar, NATO sona ererken beliren Ortadoğu petrolcilerinin coruma pakının giderleri...

Kısaca, mesele şuraya geliyor: Devlet maliyesi canlandırılma-lı ve iyi kullanılmalıdır. Ulusa gelir artırılmalıdır. Mevcut düzensizlikle öğretmen hakları, eğitim sorunu sonuçlandırılmaz. Ulusal gelir artırılmadan, devlet maliyesi canlandırılmadan ve iyi kullanılmadan öğretmen maaşlarını üç kurus zam yapışsa o da enflasyon parasıyla yapılır. Enflasyon parası piyasası fiyatlarının yanında hemen üçe kalır. Yük yeniden der geliri memurun, biz öğretmenlerin ve işçi, çiftçi, esraf, yoksul halkın sırtına biner. Bu konularda düşünmesin, düşündüğünü söylemesin, kendisi ve bütün Türk halkı için yeni haklar istemesin diye öğretmen-lerin ve memurların ağızlarını, dillerini bağlayan bir sendika kanunu çıkardılar, iki buçuk yıl bir hiçbir işe yaramadığını iyice görüyoruz. Birakin grevi, toplu sözleşmeyi, Anayasamızın 28. mad-desinde açıkça yazılan «Toplantı ve Gösteri Yürütüşü» hakkını bile kısıtlıyor! Eğitim, çocukları uyuştursun, öğretmeni smitten dışarda konuşturulmasın, halkın gözü kapalı kalsın! Okullar işe yaramaz, geri kalmış bilgileri, günü geçmiş bilimleri belletsin, biz de süpürgeyi, yemek dolabın bile dışardan alalım. Ufacak ba-rajların yapımı için gerekli mühendisleri, firmaları dışardan ge-tirelim. Endüstrileşmemiş, aç üreten bir tarım ülkesi olarak ka-lalım, her daim sömürge devletlere ve uluslararası kurumlara el açalım!

Ulusal varlığımız, onurumuz ve teker teker insanlarımızın hakkı, özgürlüğü: İçerde ve dışarda sadece siyasi bakımdan değil, «mali, iktisadi, adli, askeri ve farsı ve ilâh...» Atatürk'ün dediği gibi, her bakımdan «Tam bağımsızlık» yani «istiklâlî tam» içinde olmamıza bağlıdır. Ulusal gelir adil bölüşdürülmelidir. Toprak dahil, belli başlı temel reformlar yapılmalı, iç ve dış ticaretin, banka ve sigortacılığın kârı devlet kasasına girmelidir. Türk ekonomisinden ve iş hayatından yabancı ortaklar, yabancı şir-ketler bir an önce uzaklaştırılmalıdır. Aksi halde, daha yıllarca şekten bağımsız, ama gerçekle b'nir bağla bağımı, yoksul, para-sının değeri düşük bir ulus ola-ak kalır gideriz.

Önümüzde ciddi bir savaş vardır verilecek. Türkiye'nin ger-çekten devrimi, gerçekten ilerici kimse ve kuruluşları bu sa-vaşa omuz omuza döğüşmek zo-undadır. Bunun için de örgütlen-mek şarttır. Örgüt derken, aklin: gelen on kişi birleşsin bir der-nek, bir sendika kursun deme: istemiyoruz. Bugün Türkiye'de köylüler örgütsüz, işçiler, öğrenciler parçalanmıştır. Yazarlar, basın mensupları dağınık: 624 sayılı kanunla kurulmuş kamu personeli sendikalarının sayısı 49 a yaklaşmıştır. Öğretmen sen-dikaları sayısı 42 dir. Bu durum tam bir keşmekeştir, Türkiye'nin hiç değişmeden, dış ve iç sömürüye her zaman elverişli kalmasın-ı isteyenlerin sevineceği bir durumdur. Parçalandıkça daha kolay

(Devamı sayfa 3 de)

Öğretmen Sendikacılığı

SALİM KARA

«Yalnız dolaşan beygiri kurt parçalar. Ama beygirler tehlikeyi sezip, bir araya gelip, başbaşa verdikleri zaman cana-vari bir anda yok ederler.»

DURSUN SEYİT

Ülkemizde sendikacılık yeni olmakla beraber, bir hayli yol almış hedefine emin adımlarla ilerliyen bir örgüttür. Türkiye'de sendikalaşma bugünkü mo-derin halde beraber, 1865 yılında Dilâver Paşanın Ez-zırladığı bir yönetmelikle ilk kez kurulduğunu ve bun-dan beş yıl sonra da başarılı bir grev yaptığını görü-yoruz. Bu sendika hepimizin tahmin ettiği gibi işçi sen-dikasıdır. Sendikacılıkta ortak bir yön bulunduğu için yazına ilk kurulan işçi sendikalarından basladım. Ös-manlılar devrinde ve ondan sonra, görevlilere sendika kurma hakkını veren bir yasa ve tüzüğü var oldu-ğunu tahmin etmiyorum. Ancak 1961 Anayasasının ge-tirmiş olduğu bir çok sosyal haklar arasında me-murlara da sendika kurabilme hakkını getirmiştir. Bundan sonradır ki 1965 yılında getirilen 624 sayılı yasa ile görevlilere sendika kurabilme hakkına sa-hip olabilmiz. Bunların içinde en güçlüsü ve sesini duyurabileni TOS'tür.

1961 Anayasasının zoruyla getirilen 624 sayılı ya-sadan önce görevliler arasında bir örgütlenmenin var- olduğunu biliyoruz. Bu örgütlenmeler mahallî kuru-luşlar olarak, dernekler ve federasyondur. Bu ku-ruluşların hiç mi yararı olmamıştır. Süphesiz ki cem-iyetler yasasına göre kurulmuş olan bu örgütler il id-a-resi yasasına göre valilerin — kaymakamların baskın-sından kurtulamamışlardır. Halbuki bugünkü sendika-lar ve onun yöneticileri sendikal suçlulukları halinde iller idaresi yasasının yöneticilerine değil, doğrudan doğruya bağımsız mahkemelere hesap vermek zorun-dadırlar. Şurasını esfele belirtirim ki, memur sen-dikacılığının güdümlü olmasını çıkarlarına uygun bu-lan yöneticiler, bunda da baskı yapmakta, yasalar ne derse desin biz bildiğimizi okuruz diyebilmektedir-ler.

Öğretmen sendikacılığı nedir, ne olmalıdır?

Öğretmen insan denen yaratığı işleyen ve onun dimağına biçim veren bir sanatçıdır. Onun biçim ver-diği insan, işçi olacak, iş veren olacak ve görevli o-lacaktır. O halde toplum düzenine yön veren ve birer baskı grubu olan sendikal ve sendikacı öğretmen-in elinden çıkacaktır. Bugün sendikacılık toplum için gö-ğüs kabartıcı bir durum arz ediyorsa, bunda onu işle-yen sanatçının emeği inkâr edilemez. Sendikacı yal-nız kendini düşünen değildir, olamaz da. Toplum yara-nı

(Devamı sayfa 3 de)

Akılanan üyelerimiz göreve başlatılmış

Gönen İlçesinin Bostancı köyü öğretmeni Ahmet Öztas, köyde komünistlik propagan-dası yapmaktan sanık olarak 28 Eylül 1967 de tutuklanmış ve Bandırma Ağır Cezasında yargılanmıştı. Ahmet Öztas, Sendikamızca savunulmuş ve kendisi 14.12.1967 günü tahliye edilmiş, 19.2.1967 günü de be-raat etmiştir. Balıkesir Milli Eğitim yöneticileri Ahmet Öz-taş'ı Bostancı'dan alıp başka bir köyde görevlendirdi. Beraat etmiş olan öğretmenin yeri ni-çin değişiyor? Üstelik Ahmet Öztas 76 gün tutuklu kaldık-tan sonra Ocak 1968 maaşını niçin alamıyor?

Bakırköy Lisesinden Bey-köz ortaokuluna, Beykoz Orta okulundan isteği ve gereği yok ken Ağrı Milli Eğitim kalemi-ne kâtip olarak nakledilen Ha-sım Özönur'un durumu da böy-le. Haşım Özönur hakkında «Yürütmenin Durdurulması» kararı alındı. Ama eski görevi-ne dönmesi için yaptığımız baş-vurma üç ayda sonuç verdi! Defalarca gidip geldik, ilgilileri-uyardık. Bir de gidip gelme-sek ne kadar uzayacaktı aca-ba?

Milli Eğitim Mektez ve taş-ra yöneticileri, mahkeme ka-rarlarını uygulamada bu kadar gevşek davranmamalıdır. Ken-dilerini bir daha uyarıyoruz.

Tös'ün çabalarıyla bir öğretmen hakkı daha kabul edildi

İlköğretim müfettişliği ü-zerinden alınan Malatya ili ilko-kul öğretmenliğine atanan, ora-dan da Ordu il emrine verilen Ahmet Nuri Macit son olarak da Ordu'nun Ünye ilçesinden Yozgat il il başınaayla köyüne atanmış ve böylece iki yıl içi-n-de üç kez kıyım uğramıştır.

TOS. tarafından son tayin le ilgili Danıştay'a açılan dava hakkı görülmüş ve Danıştayca yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir.

Bu duruma göre, Ahmet Nuri Macit, Ünye ilçesine dön-müş olacaktır.

Bir Öğretmen için Danıştayın yürütmeyi durdurma kararı

Demirci İlköğretmen Oku-lu meslek dersleri öğretmeni iken komünizm propagandası yaptığı iddiasıyla işten elçektir-ilen Ahmet Toptaş hakkında Danıştay, «Yürütmeyi durdur-ma» kararı vermiştir.

Danıştay'ın bu kararına ka-dar 8 ay açıkta kalan Ahmet Toptaş hakkında daha önce De-mirci ilçe idare kurulu da «Me-ni Muhakeme» kararı vermiş-tir.

Açıkta kaldığı sürece ma-aşlarını TOS'ten alan öğretmen görevine dönecektir.

TOS Öğretmen haklarından birini daha aldı

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 32. maddesinin D fıkrasının VI. cümlesinde: «Ok-sijen, elektrik kaynağı, keski tabanca ile perçin, tulum sert-leştirilmesi ve kum püskürtme raspa işlerinde çalışan işstirak-çilerin fiili hizmet müddetleri-ne her yıl için 6 ay müddet ek-lenir» denmektedir.

Milli Eğitim Bakanlıği sa-nat okullarında çalışan atelye öğretmenlerine bu hakkı tanı-makta idi.

Hukuk Büromuz Çorum Erkek Sanat Enstitüsü Demir Atelyesi Öğretmeni Osman Çi-men'in müracaatı üzerine Da-nıştayda dava açılmış ve açıl-an davayı kazanmıştır.

Danıştay Onuncu Dairesi 1967/2881 sayılı kararında

«... Erkek Sanat Enstitü-sü demir atelyesi öğretmeni olan ve yukarıda zikredilen 32. maddenin (d) fıkrasının I. II. ve VI. bentlerinde ya-zılı işlerde çalıştığı anlaşılan davacının bu hizmetlerinin hesap edilerek fiili hizmeti-ne kanunun tayin ettiği nis-bet ve miktar dahilinde ek-lenmesi gerekeceği cihetle, dâvahi idarece hilâfına yapı-lan muamelelerin iptaline 26. 12.1967 tarihinde karar veril-di.» denmektedir.

TOS. Hukuk Bürosunun bu hizmeti sonucunda yüzlerce atelye öğretmeni meslektaşın-ızın hizmetlerinin yarısı tutarın-a emeklilik müddetlerine ek-lenecektir.

MESLEĞİN VE MEMLEKETİN ORTAK SORUNLARINI GÖRÜŞMEK İÇİN TOPLANAN DEVRİMCİ ÖĞRETMENLER İSTİKLAL MARŞI SÖYLÜYÖRLER

Ne İstedik Ne Oldu...

TOS. 3.10.1967 günlü ve 440 sa-yılı yazı ile Milli Eğitim Bakanlığın-dan şunları istedi:

1 — 222 sayılı Kanunun 50. maddesinin yürürlüğe konularak, birleştirilmiş de olsa 40 tan fazla öğ-renci ile öğrenim yapan öğretmen-lere:

- a) 41 — 50 çocuğa kadar ayda 50 TL.
- b) 51 — 60 çocuğa kadar ayda 75 TL.
- c) 61 den fazlası için 100,— TL.

2 — Birleştirilmiş sınıf okutan öğretmenlere:

- a) İki sınıfı bir arada okutana ayda 100 TL.

b) Üç sınıfı bir arada okutana ayda 150 TL.

c) Dört sınıfı bir arada okuta-na ayda 200 TL.

d) Beş sınıfı bir arada okuta-na ayda 250 TL.

3 — Görev yeri dışında ayırt-manlık, seminer ya da kurs görevi ile gönderilen öğretmenlere kamua uygun olarak yolluk ve günlük;

4 — Sınıf dışı görevler yüklen-diği halde eğitim ödeneği verilme-yen, fakat gerçekte aynı koşullar i-çinde çalışan ilköğretim müfettiş-leri, kitaplık öğretmenleri, eğitmen ve muvakkat öğretmenlere de eği-tim ödeneği,

(Devamı sayfa 3 de)

Öğretmen ve Yurt Sorunları

Rahim EREN

TÖS Genel Sekreteri

13 Ocak 1968 günü Başkanlık TÖS. Genel Merkezinde düzenlenen ve şube yöneticilerinin katıldığı bir toplantı yapıldı. Kö-tü hava koşullarına rağmen yurdun her köşesinden bine yakın temsilci üye katıldı toplantıya. Toplantıda, TÖS'ün meslek ve yurt sorunları görüşü, sendikal eylemlerin yönü yöntemi, direnmenin sürdürülmesi ve şekli, öğretmene yapılan baskı ve kı-yımın gerçek nedenleri bir kez daha dile getirildi. Bu konularla ilişkin olarak öne sürülen ve devrimci niteliğini sürdüreceği sağ-lam bir yapıya sahiptir. Tabanın sesi, bunu hiçbir şüpheye ve endişeye yer kalmayacak şekilde ortaya koydu.

Temelde geniş bir hizmet alanı vardır öğretmenlik mesleği-nin. Bu alanda görev yüklenmiş Türk öğretmeni, özlemini duy-duğumuzu yarın güçlü ve mutlu Türkiye'ne kavuşmamız için toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik yönden gelişip kalkınma-sı konusunda kendisine büyük görevler, sorumluluklar düştü-ğünün bilinci içindedir. Bu nedenle, öncelikle ekonomik sorun-larımıza çözümler, tüm yurt sorunlarına eğilmek, halktan yana ol-maktadır. Bu, onun kaçınılmaz görevidir. Bu konudaki eylemlerin den, yararlılık görevini yapmasından ötürü, çıkarı bozulacağı için halkın bilinçlenmesini, istemeyen çevrelerce öğretmene bas-kı yapılması ve kıyımı uğratılmaktadır. Bu haksız baskı ve kı-yıma rağmen öğretmen TÖS'ün, toplumu ve devrimci niteliğiyle toplum içindeki yerine oturmuş, ağırlığını kabul ettirmiş ol-duğu inancı içinde, yılmadan ulus yararına olan sendikal eylem-lerini sürdürmenin azim ve kararındadır.

Öğretmeni sadece sınıf içi göreviyle yükümlü kılmanın, sı-nırların çağdaş eğitim görüşüne ve yurt gerçeklerine aykırı düş-tüğüne şüphe yoktur. Çözüm yolu bekleyen yurt sorunlarının dile getirilmesinde, öğretmenin konuşturulmasında yarar görüyoruz. Tüm sorunlarımızın çözümü için ekonomik güçte yerinde bir Türk topluluğunun yaratılmasını öngörüyoruz. Bu konuda başarıya ulaş-mak için yeraldı, yerüstü kaynaklarımızın ulus çıkarı için işletil-mesini savunuyoruz. Halkımızın, Anayasa çizgisine denk bir ya-santiya kavuşsun istiyoruz.

Kararımların kurtarılmış, insanca yaşama bilinece ve olanağı-na kavuşsun istiyoruz. Toplum kalkınmasında katkıda bulunabile-cek beceri ve eğitilmiş insan gücüne sahip insanlarımızın sayısını arttırmak için üretici, araştırmacı, yapıcı ve yaratıcı bir eğitim sis-teminin uygulanmasını istiyoruz. Eğitim sorunlarımızın çözümü yolu, veil ve öğrencileri tedirgin eden yöntemler değil, millileştirilmiş ve bilimsel gerçeklere dayalı bir eğitim düzeninin ku-rulmasıdır görüşünü savunuyoruz. Kalkınmamız, güçlenmemiz için çıkış noktasının bunlar olduğu inancını taşıyoruz. Halkın mut-luluğu için bu isteklerimizin gerçekleştirilmesi, sorunlarımızın çözülmesi konusunda sendikal eylemlerden ötürü öğretme-ni yıldırmak, sindirmek taktiklerinin uygulanması kamu oyunun-da tasvip etmediği ve bunun karşısında olduğu inancındayız. Öğ-retmene saygılı olmak, onu desteklemek, ondan beklenen sağ-la-manın başta gelen koşuludur.

Toplum yapısının sağlam temellere oturtulması için çaba harcıyor ve direniyoruz. Direnmeyi, kişileri arasında bir çatışma şekline getirerek değil, ortaya koyduğumuz temel sorunlara çözüm yolu sağlayan bir eylem olarak sürdürüyoruz. Ne var ki, halkın desteğini kazanmayan bir direnmenin başarıya ulaşması mümkün değil. Halk, kendisinden yana olduğumuzun, çıkarı için çaba har-cadığımızın farkında bile değil. Bu nedenle çok kez karışmaya çıkmakta, ya da çıkarılmakta. Halktan yana olmanın sadece sözünü etmek, desteğini kazanmamız, ona yararlı olmamız için ye-terli değil. Aramızdaki kopuşluğa bir son vermenin gerektiği ka-nısındayım. Temsilci üye Nedim Şahitliyeoğlu'nun bu konudaki şu uyarıcı sözleri ilgi çekicidir: «Biz de, Bakan da halktan yanayız diyoruz. Ama halka dönük, halk yararı için bir eyleme giremiyo-ruz» Sendikal kavgaanın temeline inmek istiyorsak, halka inmeğe, onu aydınlatmaya mecburuz. Halkın arasında, uygulama alında, güç koşullar içerisinde, dile getirdiğimiz sorunların ağır yükü-nü omuzlayan öğretmeni, düzenlenecek seminerlerle sendikal eğitim-den geçirmek, bilinçlendirmek, etkin kılmak zorundayız. Sadece kendimizde ve yitirdiğimiz kalan birkaç bölgede toplantıya öze-len ölçüde başarı kazanacağımızı sanıyordum. Bir heyecan kasırsı ve sürekli alkış sesi yaratan güzel konuşmaların yeterli derecede bir yarar getirmeyeceğinin bilindinleşme yarar görüyorum. Önemli olan, eyleme geçmek, tabandan işe girismek, yararlılık görevini yer-le getirmek, asıl direnmenin bu olduğu noktasında görüş birliğine varmaktır. TÖS'ün eylemlerini bu açıdan görmek, sürdürmek ve değerlendirmek olumlu bir davranış olacaktır.

Kamu Personeli Sendikaları, Politika ve Politik Etkinlik :

Av. Nevzat Helvacı
TÖS Hukuk Bürosu Müdürü

624 sayılı Kanunun 14. mad-desinin 1. fıkrasının a b.c.d. ile, kamu personeli kuruluşlarının po-litik etkinliklerde bulunması yasak-lanmıştır. Bu yasağın mahiyet ve şumuluğunun tesbit edilmesi, sendi-kal etkinliklerinin bu yönden sınır-ları belirtmek ve eylemlerin kan-un dışına düşmeden sıhhatle yü-rütülmesini sağlamak bakımından önem kazanmaktadır. Bu açıklam-a bazı tereddütleri ortadan kaldır-mak bakımından da gereklidir.

Kanunla yasaklanan şey poli-tik etkinlik olduğuna göre, «po-litika» ve «politik etkinlik» kav-ramları arasındaki ayrılıkları be-lirlemek zorunlu olmaktadır.

Geniş anlamıyla politika; bir ülkenin sorunları ile ilgilenmek, bu sorunlar üzerinde düşünce a-çıklamak şeklinde tanımlanabilir. Bu sorunlar, toplumu ve fertleri ilgilendiren her konuyu içine ala-bilecek genişliktedir. Sendikacı-lık, barış görüşlülükleri, toprak re-formu, laiklik ilkesi, Kıbrıs uyuş-mazlığı gibi sayısız binleri bulacak konular bu anlamda birer poli-tik sorunu olarak ele alınabilir. Politika bu geniş anlamı içinde a-lınacak olursa, yurdun her soru-nu için düşünce açıklamayı dahi politika saymak gerekir.

Anayasamızın 20. maddesi, «Düşünce hürriyeti» başlığı altın-da, «herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir; düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim ile ve ya başka yollarla tek başına ve ya toplu olarak açıklayabilir ve yayabilir.» demektedir. Buna gö-re, toplum sorunları ile ilgilenmek, onları yorumlamak ve görüş be-yan etmek bir vatandaşlık hakkı ve görevidir. Hiçbir zümre veya fert de vatandaşlık hak ve görev-lerinden yoksun bırakılmamıştır. Bunun aksine düşünce ve eylem-leler ise, «herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiç bir ki-şiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmamaz» diyen Anaya-samız 12. maddesine aykırı düşer. Bu bakımdan siyasal kuruluşlar ve fertlerin, yurt sorunları üzerin-de söz söylemekten ve düşüncele-rini belirtmekten yasaklanabilecek lerini tasavvur etmek mümkün de-ğildir.

Bu duruma göre, bazı kuru-luşlar için politik etkinliklerde bu-lunma yasağı konmuş olmasına, düş-ünce özgürlüğünün kısıtlayan bir sınır için de ve politikanın genel anlamında almaya imkân yoktur. Esasen yasaklanan şey politik et-kinlik, bu bakımdan «politik et-kinlik» kavramının sınırlarını çiz-

meye ihtiyaç vardır.

Siyasal partiler politika ile uğraşan kuruluşlar olduğuna gö-re, bu kuruluşların etkinliklerini belirliyen 648 sayılı kanunun 1. maddesi, politik etkinliklerin kap-samını da çizmiş bulunmaktadır. Bu maddeye göre siyasal partiler, «Toplumu ve devlet düzenini ve kamu faaliyetlerini (.....) belirli görüşleri yönünde yönetmek, de-netlemek ve etkilemek için sürekli çalışma amacını güden» kuruluş-lardır. Siyasal partilerin uğraşları-nın ne olduğunu gösteren bu mad-de, «politik etkinlikten» ne anla-sılması gerektiğini de açıklaması bu-lunmaktadır. Böylece «politik et-kinlik», devlet mekanizmasındaki belirli makamları seçimler yolu ile ele geçirmek, toplum ve devlet dü-zenini ve kamu faaliyetini belirli görüşleri yönünde yönetmek, de-netlemek ve etkilemek için yapılan çalışmalar olarak tanımlanabiliriz.

Bu tanıma ulaştıktan sonra, bir memleketteki siyasi iktidarın seçim yoluyla ele geçirilmesi, ikti-dar etrafında bir mücadeleyle gi-rişilmesi, siyasal partilerle ilişki kurulması veya onların teşkilatı içinde yer alınması, politik etkinlik sayılabilir ve 624 sayılı kanunun 14. maddesiyle yasaklanan politika da budur. Bunların dışında toplum ve yurt sorunlarının dile getirilip

(Devamı sayfa 3 de)

En Etkili Silâh Bilgidir

Biz öğretmenler mesleki ve top-lumsal bir savaşın içinde bulunmak-tayız. Bu savaşta vurulup düşenimiz var, yaralanıp yolda kalanımız var. Kur-ban vere vere savaşımı sürmekte ve her gün biraz daha sonuca yaklaşmak-tayız.

Böyle bir savaşa girmiş herkes ce-surdur. Kurban olmaktan, vurulup düşmekten kimse korkmaz. Ama daha az yara alıp, daha az kurban verme-miz de gereklidir. Bunun için yaptığ-ımız savaşın tekniğini, kavramını, kap-samını iyi bilmek zorundayız. Bizim yaptığımız savaşın topu, tıfeli bilgi-dir. Yeryüzünde bilgidin daha etkili bir silâh yoktur. İnsanlar, bütün üstün silâhların daha üstünü bulmuşlar. Üstün silâhlı orduları dağıtmışlar, a-ma üstün bilgi, bildiğini uygulayan toplumları yenememişlerdir. Bilgi ü-stünlüğünü elinde bulunduran, sava-şın sonucunu kendine doğru eğmeyi başarmaktadırlar.

Elbet bir öğretmen her konuda bilgi sahibi olması kolay değildir. Hatta iş bölümü ve uzmanlığın bu kadar arttığı bir dönem-de buna hacet olmadığı da söylenebilir. Ama bizim her biri bir yerde çalışan arkadaşlarımızın yanında bir uzman yoktur. Bu yüz-den ne yapıp edip bilgi-mizi genişletmek zorun-dayız. Eğitimin ve öğren-menin belli başlı ilkelere-ni, toplumsal ve ekonomik değişikliğin kanunlarını, politikayı, insan ilişkile-rini, hukuku bilmek, karşı-laştığımız sorunları bu bilgilerden ışıkla de-ğerlendirmek ve düşünmek Türkiye'nin öğretmenleri için gereklidir.

Özellikle bazı temel hu-kuk bilgilere ihtiyacı-mız olduğu muhakkaktır. Geçen yıl yazıp bastır-dığımız ve dağıttığımız «Hu-kuk Rehberi» (yayımların-ın ihtiyacını bir dereceye kadar karşıladı. Bugün mevcudu bitmiş olan bu rehberi gerekli ek ve açık-lamalarla genişletip yeni-den basacağız. Rehber basılınca kadar çok ba-sit bir noktayı bazı arka-daşlarımız için burada belirtelim:

Hakkımızda disiplin ko-ğuşturması açıldığı za-man sizi sorguya çeken görevliden, hangi kan-unun hangi maddesine gö-re itham edildiğinizi ve ne kadar ceza tehdidi al-tında bulunduğunuzun-zu sorun. Söylemek zo-rundadır. Savunma için mehil isteyin, soruları a-lıp bir avukatla görüşün. Savunmanızı alan kimse, size mehil vermek zorun-dadır. Asağıda azılı ka-nun maddeleri aklınızda kalsın.

(Devamı sayfa 3 de)

Tös ve Halk

TÖS. Yürütme Kurulu Üyesi

Bir toplum içindeki her hareket, her kuru-luş o toplumun özelliklerine ve gereksinimle-ri-ne göre biçimlenmek zorundadır. Bu, hem a-mağ, hem de yol yöntem bakımından uyulması gerekli bir kuraldır. TÖS, bu düşüncelerle ku-rulmuş bir örgüt. Sadece eğitimi verimli hale getirme, mesleki dayanışmayı güçlendirme, üye-lerin ortak çıkarlarını koruma ve artırma ama-cını gütmektedir; bunun yanısıra her türlü to-pum sorununun halk yararına çözümünü gerçek-leştirmek için çaba harcamak amacında.

Gerçek eğitim ve öğretmen sorununun kesin çözümünü toplum sorunlarının çözümüne bağ-lıdır. Bu noktadan hareketle tek yanlı çalış-ma yapılmasını önerenler var. Ancak şu da var ki, öğretmen örgütü olarak temel sorunların çözü-lümüne etkin olabilmemiz, kuvvetli bir örgüt o-larak kalabilmemize, sağlamlarımızı sıkılaştırmam-ıza bağlı. Mücadele araçları elde edebilmemize bağlı. Bunu sağlamak için, üyelerin günlük ya-şamlarında karşılaştıkları güçlükleri elden ge-ldince çözmeye çalışmak, 624 sayılı yasa ile kıyım işlemlerine dürtü artıran yasalarda — hiç değışle bir ölçüde — değışiklik yapılması yo-lunda çaba harcamak, mesleğin belli başlı so-runları ile ilgilenmek şart olmaktadır. Bu, aynı zamanda TÖS'ün yetkili kurullarının onayından geçmiş 1967 - 1969 dönemi çalışma programında beliren görüştür. Mesleğin, meslekdaşların sorun-ları ile ilgilenmek, maas artırma peşinde ko-ma, kendinden çok daha derin istisrarlar içinde bulunan halkın derdlerini bir kenara itme şek-linde nitelendirilemez. Ölü halkın sağduyusu-dur. Emin olmalıyız ki, halk bunun eğitimden diğer alanlara açılış olduğunu görecektir ve öyle-ce değerlendirecektir. Davranışlarımızı, temel sorunların halk yararına çözümlemesi çalış-maların hızını kesmeyecek, aksine artıracak. bizi halktan koparmayacak şekilde ayarlamak olana-ğına sahip bulunduğumuzu unutmamalı.

Bizi bu satırları yazmak durumunda bırakan itirazlar, yaşamını emeğiyle sürdürenlerden gel-miyor; halktan, işçilerden gelmiyor. Aslında işçi-lerimizi, çalış-ma ve günlük şartlarının düzeltil-mesi, ücretlerin artırılması konularında etkin mücadele araçlarına sahiptirler. Yasal olanakla-rı, devlet memurlarınınkinden bakarak çok geniş-tir. Ne var ki, bunlar yaşam düzeylerinin yük-selmesini sağlayamamaktadır. Toplu iş sözleş-meleri ile ücretlerini artırmayı başarıyorlarsa da, piyasasının denetimini elinde tutan işveren, tüketim maddelerine zam yaparak verdiğini faz-lasıyla geri alıyor. Zamdan toplu iş sözleşmesi yapamayan memurlar da zarar görmekte. Bu mutsuzluğun terdeti artışıyla giderilemeyeceği-ni, nedenin köklerde olduğunu gösteren önemli bir noktadır.

Ancak burada bizim asıl değinmek istedi-ğimiz husus şudur: Kader birliği halinde bulunan zümrelerden daha az mücadele olanağına sahip olanların bir yandan da kendi durumıyla ilgilen-mesi olgusu çalışlanmalıdır.

TÖS, iki yanlı çalışmalarını sürdürürken, ge-ri kalmış bir ülkenin öğretmen kuruluşu ol-duğunu unutmamaktadır. Halkın içinden çıkmış, istisrarları halkla paylaşmış, paylaşmakta olan öğretmenler ve onların örgütü, eğitim ve öğ-retmen sorunlarını da kesin çözüme götürecektir to-pum sorunlarının çözümlemesindeki ödevlerinin bilinece emirlerdir. Temel sorun, hiç kuşku yok, Türkiye'nin toplumsal ve ekonomik yapı-sı sorunudur. Bu sorun, ancak 1961 Anayasamızın halk yararına yorumlanmasıyla, üretimin işçile-rine ve geniş halk kitlelerinin yararına düzenle-mesiyle çözümlenebilir. Bunda öğretmen hem bir halk aydını, hem de Türkiye'nin geleceğini hazırlamakla görevli bir insan olarak büyük iş-leşmektedir. Bugün öğretmen, Anayasayı halka götürmek ve öğretmek ödevini şevkle sür-dürüyor. Fakat egemen olanlar telaşa karşıları-na çıkıp cephe tutmaktalar. Öğretmenler bun-ları iyi tanıyor. Bunlar, Kurtuluş Savaşında em-peryalist Yunan ordusunu etuz, ekmekle karşı-

Ahmet CENAN

TÖS. Genel Yürütme Kurulu Üyesi

layan, istilacıları yurt topraklarına buyru eden «esrafı» kadar yurtseverdiler. Bunlar, saltanat-tan umutları kesilinceye kadar saltanatçı, daha sonra devrimci görünmekte çıkar gördükleri için devrimci olanlardır. Ne edip edip Atatürk dev-rimlerinin halktan yanalığını bir kenara itmayı, devrimleri biçimden ibaretmiş gibi göstermeyi başaranlardır. Biçimsel demokrasinin kitabını yazan, aldatmaca sanatının ustalarıdır. Bunlar, Türkiye'yi sömürmek için yabancılarla ortaklık kuranlardır. Yasalardan aldığı hakla mesleğinin yüklediği sorumlulukla hareket eden, 1961 Ana-yasasını halk yararına işler hale getirmek için didinen öğretmene elbette katlanamazlar. Elbet-te haksız kazanç sağlayan, başkalarını sömürme olanağı veren mevcut durumu sürdürmek için her çareye — yasa dışı, ahlâk dışı da olsa — baş-vururlar. Hak savışı yapan öğretmen, bu cephe-nin karşısında yalnız değildir. Gerek yakın, ge-rek uzak amaçları uğrunda çalışırken dayandı-ğı büyük bir kuvvet vardır; Her türlü kuvvetin kaynağı olan halk!

Öğretmen ve onun gerçek temsiliyeti olan TÖS, halktan yanadır. Halk bunu yer yer an-la-maya başlamıştır; fakat bu, hızlandırılmalıdır. TÖS, her davranışının, her çıkışının halk için olduğunu çevreyi inandırmakta daha başarılı ol-mak zorundadır. TÖS'ün, şube başkanları ve bölge temsilcilerinin 13 Ocak 1968 günü toplan-tısında Malatya temsilcisi, bu noktâ üzerine dik-katle eğilimi ve şu uyardıma bulunmuştur: «Mil-li Eğitim Bakanı da, falanca, filanca da halktan yanayım diyor, biz de, bu sözle olmaz, halkta gitmeyen yollarını bulmak baş işimiz olmalıdır.» Gerçekten de şimdî TÖS'ün en önemli konusu budur. Bu konuda yapabileceklerimizi nelerdir?

Her şeyden önce öğretmenler birbiriyle çiz-gi yarışından vazgeçmeli, bugün Anayasa çiz-gi üzerinde buluştuklarını görmelidirler. Kişisel çıkar peşinde olanların meydana getirdiği kü-çük bir azınlık ayrı tutulursa, bütün öğretmen-ler bilinebilir, devrimdirdir. Onyargılı olunmaz, hoşgörü ile hareket edilirse aradaki ince gö-rüş ayrımını da kolaylıkla giderilebilir. Bunu göz-e alamayanlar, halkı uyandırmada iddia sahibi ol-amazlar. Bize göre, halkta temas edilirken to-pulsal ortamın özellikleri ve hitap ettiklerimizin düşünce yönünden hangi aşamada oldukları iyi hesaplanmalıdır. Aydınlatma görevi, zorunluluk olmadıkça eğitimi merkez alan (gittikçe genişle-yip yayılan halklar gibi) bir gidişle yapılmalı-dir. Halk üzerinde bir bulvar devrimisi izleni-mi bırakmamaya çok dikkat edilmelidir. Gerçel olan bitimin bilinece varanların sayısı gün geçtikçe artmaktadır.

Burada bir diğer önemli noktaya parmak basmak gerekirdi. Yönetici arkadaşlarımızın büt-ün tutuşuna karşın TÖS'ün bağımsızlığına göb-ge sürdürmek isteyen tutuculara karşı uyanık ol-unmalı, onları halktan koparmalı, doğrularla birleşmek ile herhangi bir parti yedeğinde ikti-dar mücadelesine girmiş olmayı, kasden aynı şeymiş gibi göstermelerine izin verilmemeli, he-le fırsat hiç verilmemelidir. Tâ ki, halk, bütün ulusun öğretmenleri olarak, toplumun bugün-den ve yarından sorumlu insanlar olarak ha-reket ettirilmez anlansın. Daha etkin bir demok-ratik baskı grubu olmanın tek çaresi halktan tam gılvenli kazanmaktır. Bu da dolaysız yoldan halkla gitmekle olur.

İş başarmamız, söylemek gibi kolay olma-dığı pek bellidir. Halka gitmenin, sözü edilen so-runların çözümlemesine hizmette bulunmamız olma-dığı daha da açıktır. Fakat zor öde-leri başarmamız sağlayacağı gönlü rahatlığını düşünenek artan bir hızla çalışmamız gerekirdi. Halk ile içiçe olmak, bilgilerimize yeni bilgiler katmak, denemelerimizden aldığımız sonuçları birbiriyle ulaştırmak, birlikte tartışmak sure-tiyle, özellikle halka gitmenin en uygun yön-te-min bulmak durumundayız. Başarıya ulaşabi-lmemiz için, düşüncemizin ve sunuşumuzun to-pulsal ortamın özelliklerine uygun olmasına dikkat etmek zorunda bulunduğumuzu, yüksel-sek siveye sözlerle, kitap sözleriyle güçlüklerin üstesinden gelemeğimizi anlamamız zamanı gelmiştir.

Bir TÖS'lü Öğretmenin Hikâyesi

Ahmet Toptaş, Demirci İlköğret-men okulu meslek dersleri öğretmeni-dir. Eğitimin millî olmasından yanadır. Kurumsal eğitime, dış sömürüye karşı-dır. Petrolün millileştirilmesini ister. Si-nifta derslerini de bu ilkelere uygun o-larak yapmaktadır. Kısacası Ahmet Toptaş gerçek milliyetçidir.

Bir müdür ki! Ama bir okul müdürü var. Ameri-kan hayranıdır. Sınıfta yabancı serma-yenin ve yabancı petrol şirketlerinin methyesini yapar. Müdüre göre, pet-rollerin millileştirilmesini isteyen ko-münistler! Ahmet Toptaş ise, müdür ta-rafindan mihlenmiş bir öğretmendir.

Başka çok mu? Okulda iki öğretmen daha var. İslâm devleti kurulusından yanadırlar. Kısa etek giyen kız öğrenciler kâfirdir. Beden Eğitimi ve müzik dersleri gün-ah işlemini vasıtalarıdır. Cumhuriyet, Milliyet ve Akşam gazeteleri okuyanlar zındık ve komünistlerdir.

Bu durumun olur: Bu ortam içinde öğretmenler grup-laşır. Amerikan taraftarları, İslâm dev-leti heveslileri bir, gerçek milliyetçiler bir. Arada suya sabuna dokunmayanlar da çok.

Okul müdürü durumu artık. Kay-makamlık dersin, valilik dersin, Ba-kanlık dersin yazı yazı üstüne, «Aşırı solculuk ve marksist telkinat ve tahrikat bulunan» kişiye bu ceza yeterli olmaz. Tahkikat genişlet-i-lir. Demirci ilçe idare kurulu harekete geçer. Aylarca konuyu inceler. İnce e-ler, sık dokur. Artık burada isten el çek-tirme işlemleri gibi keyfiyle kaçabilen bir takdir yetkisi yoktur. Hukuk girmiş tir işin içine. Ceza kanununda öğretme-nin milliyetçi çalışmalarını cezalandır-mak bir madde aranır taranır buluna-maz.

İstemeyerek Ahmet Toptaş hakkın-da menî muhakeme kararı verilir. E... Ne yap-sın ilçe İdare Kurulundaki bey ler? Yani bu öğretmene ceza verme-sinler mi? Olur mu böyle şey. Kalır mı bu öğretmen cezasız.

Yetkimiz yokmuş. Varsın olmasın. Ama tek bu öğretmen mutlaka ceza gi-y sin derler ve Ahmet Toptaş'a (dikkat buyurun ilçe idare kurulu, disiplin ku-rulu değil), bir hastalık ders ücreti ke-simi ve orta okulda görevlendirme (rüt-be tenzili) cezaları verir.

Bu hâdiseye bakalım da bir gün bir muhtar veya bir parti başkanı öğ-retmene «sana 6 ay hapis cezası verdim» derse şaşmayalım.

Türkiye'de hâkim var!... Vali keyfi olarak isten el çek-tirir ama, şu iki şeyi hesaba katmaz. Öğret-menin arkasında onun hakkını savu-nacak bir TÖS. ve hakiya haklı diyecek hâkimlerin olduğu. TÖS bu hak-sız işlemin iptali ve yürütmenin dur-durulması istemiyeli hemen Danıştayda dava açar. Danıştay 5. Dairesi Valiliğin de savunmasını alarak meseleyi ince-ler ve yürütmenin durdurulmasına ka-rar verir.

Bununla Ahmet Toptaş'ın çilesi bitmiş midir? Nerde...

Halk cocuğunun çilesi, ancak hal-kın çilesinin bittigi zaman bitecek.

Ahmet Sahin

Hukuk Bürosu Rapörtörü

Yeni Ufuklar'dan

Kanlınar'da Saygı Duruşu

Mehmet BAŞARAN

TÖS Genel Yönetim Kurulu Üyesi

Otobüs yavaşladı. Bir / penin alt yanında durduki Bozkır... Gözlemlendiğine boşluk, ıssızlık. Az ötede etrafı alçaklık duvarlarla çevrili, ıssızlığın yoğunlaştığı şehitlik... Kurtuluş Savaşında «İk he-defin Akdenizdir İler!» buyruğu verildiğinde KANLIPINAR'da ölen bir yüzbaşısıyla kırk er yatıyor burada...

Kırk beş yıl mı geçmiştir aradan? Ötelerde tavan kır bir gök, gittikçe duman gibi. Barut kokmuyor, göz kokuyordu hava ama, za-man hiç geçmemişti sanki. Bağımsızlık savaşının heyecanıyla doluy-duk. Şu gömüğe yatan Yüzbaşı, uzak köylülerin kırk Memed'i nasıl inanca öne almıştı o sabah...

Biz onların çocuklarıydık... Sivas'tan, Kırkkale'den, Ankara'dan, Antalya'dan, Akdenizden gelenler vardı aramızda... Onların Anadolu toprakına benziyen yüzlerine baktıkça yeni öğretmen olduğum yılı anımdım:

Yirmi yıl önce bir gece Aksu'ya inmiştik. Damarlarımız zorlu-yorducuydu gençliğim. Kurtuluş savaşında ölenlerin savaşını sürdürüy-orduk Enstitülerde... Halkımız uyanıyor, toprağımsız canlanıyor istiyor-duk. Bağımsız, mutlu bir Türkiye için ölmeyiş miydi onlar? Kaf-a-mızla kolumuzla o Türkiye'yi yaratma savaşındaydık.

Sekiz ay kalmıştım Aksu Köy Enstitüsünde. Esmer, sırtım gibi çocuklardı öğrencilerim. Derslerinde, işliklerinde, tarlalarda Kuva-yi Milli-yeciler gibi çalışıyorlardı. Başta Benlik Sıracı havası vardı gözümüzde. Mü-dür diye başımıza dikilen toprak ağasının içinden pazarlıklı ba-zılarına, peşimize hafifce takınması, sillemlize «iki satır yaz» yazma tehditlerine hoşveriyorduk. Didik didik ediyorduk kitapları... Bakanlık müfettişleri süreç avına çıkmıştı enstitülerde... Bir gelip bi-ri gidiyordu.

Yirmi yıl sonra KANLIPINAR da öğrencilerimle karşılaşıyordum ilk kez. İçlerinden yedisi Doğu Anadolu'ya sürgün edilmişti. Suçları! Düşünmek, halkın, yurdunun çıkarlarını savunmaktı... «Hocam» di-ye elime sarılıyorlardı. İlamdi Hoca da onlarıydı. Direnme kararı almışlardı haksızlıklara. Üzgün değildiler, gözleri parlıyordu.

Elmalı'dan Ömer Serim:

«Beni Malazgirt'e verdiler hocam» diyordu. Doğu Anadolu'ya sürg-ün yer gözüyle bakanları kınıyordu. Fırsatı bu onun için. Yeni bir çevreye emeğini katabilecekti. Adnan Kadıoğlu, Tefik Şahin, Bekir U-nal, Rahmi Ural, Ahmet Güney, Saffet Çalırsı da onun kadar soğuk-kanlıydı, inanghydı...

Şehitliği yaklaştık. Sayımız bini geçiyordu. Nuklerde adımız «İran ordusu» ydu... Yunan işgali... Eskişehir'di... Ve kırk beş yıl sonra Eskişehir'de öğretmenlerin baskıya, kıyım, haksızlığa karşı diren-mektoplantısı...

Yunan işgali sırasında Tonguç, Eskişehir Öğretmen Okulunda çalışmaktadırlar. Birgün iki Yunan subayı dalar dersliğe. Yüzleri asıktır. Birşeyler homurdanıyor dillerince. Tonguç'u derslikten atmağa kalkışıyorlar. O direnince yüzünün ortasına şiddetli bir tokat iner. Ayaklanan öğrenciler düşmana haddini bildirmek ister. Fa-kat Tonguç sükunetle:

«Yerinize oturun çocuklar der. Bağımsızlığımı yitirmiş ulus-lar öğretmenlerinin yüzüne bu tokat her zaman inecektir. Önemli olan iki düşmana karşılık vermek değil, çok çalışıp bağımsızlı-ğımı kazanmaktır...»

Öğretmenlerin yüzlerine bakıyorum : Gene iç ve dış güçlerin baskısıyla bir bunalmış içindelyiz. Eğitimimiz yabanti uzmanların güdümünde. Tonguç'un gösterdiği yol bırakılmış... Çocuklarımız Ame-rikan stitözu artıklarıyla şartlanıyor. Adımız «Gerl bırakılmış ülke», Gene öğrencilerimizin gözü önünde sürülüyoruz...

Nasıl çıkacağız şehitlerimizin karşısına şimdiki? Kırk yıl önce kur-tarılmış vatamın öğretmenleri olarak, bütün çocuklarımızı okuma hakkına kavuşturamamız olmanın utancı içindelyiz. Biliyoruz: ge-ri bırakılmış ülkelerde eğitimlin amacı köleleşmiş yapıyı değiştirme işini hızlandırmak... Halkı uyandırıp güçlendirmek... Özellikle yeraldı, yerüstü zenginliklerimizle, sahip çıkmak bilinece eriştirmek...

Emekliliğine yakın dersliğinden uzaklaştırılan Güllük'ü Cahit Öğretmen:

«Vatanları, ulusumuzun bağımsızlığı uğruna canlarını veren azlı-ğhehtlerimiz için sizi iki dakika sushmaya çağırıyoruz» diyor.

«İran ordusunun bilnlerce eri susuyor. Halk öğretmen bekleyen köyler susuyor. Yurtlarında iş bulamadıkları için Almanya, Avus-tralya yollarına döktüler susuyor. Şurada yatan kırk Mehmedin köylülerin bir bitki gibi doğaya bırakılmışlar susuyor. Bozkır su-suyor...

Başımız eğik, gözlerimiz toprakta... «Abdülhamit yönetimi çok kötüydü. Düşünme, söz özgürlüğü yoktu. Aydınların peşinde ha-fiyeler... Namık Kemal sürülüyor, zindanlara atılıyor... Şim-di özgürlük var, «sosyal adalet» il Anayasamız var... Sürgünler, sürgün adayları susuyor.

Biriden toprak kumldaniyor, toprak yarıyor... Karşımızda kırk beş yıl öncekin bağımsızlık şehidi Yüzbaşı... Göğsü kan içinde... Bü-yüyor, büyüyor Mustafa Kemal' benzyor yüzü. Tıpkı İzmirde: «Yurdu düşmanlardan kurtarıldıktan sonra, bir Milli Eğitim Bakanı

(Devamı sayfa 3 de)

Bâlâ'daki Zorbalar Mahkemeye verildi

Bâlâ TÖS. Şube yöneticilerini baskı altına almak isteyen ve AP. İl Belediye Başkanının teşvikiyle sendika şube başkanı Abdullah Uyaniker'i gündüz yol ortasında döğen Fahrettin Tuncer, TÖS. Genel Merkezince mahkemeye verilmiştir.

«Faro» adıyla tanınan Fahrettin Tuncer suçunu ikrar etmiş, döğülen öğretmen Abdullah Uyaniker iki günlük rapor almıştır.

Suçlanan bir Öğretmene deliller gösterilmiyor

Çorum İlköğretimi Müfettişi M. Kâmil Karadeniz'e ilgili Bakanlık emrinin iptali için Danıştay'da açılan davada Yürütmenin durdurulması istemi reddedilmiştir.

Bakanlık Danıştay'a verdiği savunmada soruşturma esnasında M. Kâmil Karadenizi:

- 1 — Olay çıkararak soruşturmayı çıkmaza sürüklemek,
- 2 — Memurlukla bağdaşmayan davranışlarda bulunmak,
- 3 — Hükümetin ti zel kişiliğine yöneltilen saygısız sözler söylemekle, suçlaması ve bunları celillendirmek için Danıştay'a soruşturma dosyasını sunmaktır. Bunların neler olduğunu savunmasında belirtmemiştir.

Dejillerin taraflara bilinmesinin temel hukuk kuralı olduğu halde şimdiye kadar bütün çabaları rağmen delil olarak Danıştay'a sunulan dosyanın incelenmesi olanağı bulunamamıştır.

Danıştay'a bu konuda yapılan başvuruya karşılık, Dosya incelenecek, görmenizde sakırca yoksa, kurul karar verecek ve ancak o zaman dosyayı inceleyebileceksiniz demiştir. Bu konuda Danıştayca verilecek karar ilgi ile beklenmektedir.

Yeni Bir Tuzak: "Öğretmenler Yardımlaşma Kurumu,"

Millî Eğitim Bakanlığı, yıllar sonra uyanarak, «Ordu Yardımlaşma» gibi bir «Öğretmenler Yardımlaşma Kurumu» meydana getirmeyi tasarlamış ve bunun yayımını yapmıştır. Sızan bilgilere göre, Bakanlık «İlkokul Öğretmenler Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı»nı kaldırıp, bütün öğretmenleri yeni kuruma üye edecek, maaşlardan her ay ödeni kestirecektir. Ayrıca, Kurumun yönetimini daha sıkı kayıtlarla kendi eline alacak, üst yöne im kurulu üyelerini kendisi atayacak, böylece bu kurumu yeni bir baskı aracı olarak kullanacaktır.

Halbuki ortada bazı hukuki gerçekler vardır: «Hiç kimse böyle kurumlara üye olmaya zorlanamaz. Böyle kurumlara girmek çıkmak isteğe bağlıdır. Böyle bir kurum vergilendirme dışı bırakılmaz. Bunlar Anayasa hükümdür. «Ordî Yardımlaşma» 1961 tarihli Anayasa'dan önce çıkarılmış ve kanunlaştırılmıştır. Anayasa Mahkemesine başvurup iptali ni isteme olanağı yoktur.

Göhisar TOS Başkanı da kıyıldı.

Gazetelerde çıkan yazılarından dolayı Göhisar Şubemiz Başkanı Medeni Akgül hakkında Adalet Bakanlığınca C. Savcılığına emir verilmiş ve evi aranmıştır. Kitapları karıştırılmış fakat M. Akgül'e isnat edilen komünizm suçuyla ilgili hiç bir kitap ve yazılı evrak ele geçirilmemiştir. Öğretmen Medeni Akgül'ün yazdığı «BİRLİK» piyesi ile iki yayınlanmış makalesi tetkik edilmek üzere C. Savcılığınca alınmıştır.

Göhisar şubemiz başkanına annesinin ağır hasta olduğunu bildirir bir telgraf gelmiş ve «aynıca O. Arasa'nın kasıtlı olarak, Öğretmen Medeni Akgül'ün göre» yerinden ayrılmasıyla izin dilekçesini işleme koymamış ve müstafi durumuna düşürülmüştür.

Göhisar Şubemiz Başkanı Medeni Akgül'ün görevli bulunduğu Yusufçay köyü halkından Mehmet Emin adındaki vatandaş kandırılarak M. Akgül'ü «politika yapıyor» diye şikâyet ettirilmiştir. M. Emin «onlar söyledi ben şikâyet ettim. Kendim duymadım ve görmedim» şeklinde ifade vermiştir. Medeni Akgül'ün suçu anlaşılan TÖS. Şube Başkanı olmaktadır.

DIKS'in öğretmen kıyımıyla ilgili bildirisi

DIKS (Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) Genel Başkanı Kemal Türkler imzalı.

En etkili silâh

(Baştarafı sayfa 2 de)

ANAYASA Madde 118

— Memurlar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kurumları niteliğindeki meslek teşekkülleri mensupları hakkında yapılacak disiplin koşturmalarda, işnadolunan hususun ilgilie açıkça ve yazılı olarak bildirilmesi, yazılı savunmasını istenmesi ve savunma için belli bir süre tanınması şarttır.

Bu esaslara uyulmadıkça disiplin cezası verilemez. Disiplin kararları, yargı mercilerinin denetimi dışında bırakılamaz.

MEMURIN KANUNU Madde 55 — İttihâmı mu cip mevad memura teblig edilecek heyette tayin edilen müddette cevap alınmadan hakkında inzibat komisyonları bir karar veremez. Aksi takdirde o karar naksolunur.

DEVLET MEMURLARI KANUNU (657 sayılı PER SONEK KANUNU) Madde 130 — Devlet Memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez.

Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun 7 günden az olma mak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayan memur, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

zasiyla, «Öğretmen Teminatı» konusunda 31 Ocak 1968 günü aşığdaki bildiriyi yayınlamıştır. Bildiriyi olduğu gibi veriyoruz:

Ülkemizin bağımsızlığından ve ülkemiz çalışanlarının insanca yaşama olanaklarına kavuşmaktan yana olan, ne tür olursa olsun sömürüye ve kula kulluğa karşı bulunan DIKS, ülkemiz insanlarını karantina bırakmak isteyen çevrelerin ainsı çalışmalarını yakından izlemektedir.

Halk çocuklarını eğitmek, müs bet bilimin ışığında ülke sorunlarına akıl erdirebilecek duruma gelmelerini sağlamakla görevli yurtsever öğretmenlerin, yurdun bir bucağından ötek bucağına sürülmesi, körpe dimağlara müs bet bilimin ve çağımız gerçeklerinin verilerini yerleştirdiği için kutsanması gerekirken, türlü şekillerde cezalandırılması, bu zihniyeti somut örneklerindendir. Politik literatüre «öğretmen kıyımı» diye geçecek dercede genişleyen, bu olayın tek amacı, halk çocuklarını karantik ta bırakmaktır.

Anayasanın ve yasaların tanı mam uygulanması için savaşmak, DIKS'in en başta gelen amacıdır. Bu bakımdandır ki, demokratik rejimin gereklerini uymayan öğretmen kıyımını şiddetle protesto ederiz.

Ve ülkemizin yararı bakımından şu hususları kamu oyuna duyurmayı borç biliriz: Eğitim kurumları ve öğretmenler, az gelişmiş bir ülke olan Türkiye'de, kalkınması için yaratılabilecek açınsından ülkemizin en önemli sorunlarından birisidir.

Anayasanın ve yasaların tanınmış olduğu sınırlar içinde çalışan öğretmen, vcdani ile başbaşa kuskusuz bir şekilde görevini yapabilmeli ve hiçbir partizan el onu tedirgin edememelidir.

DIKS, özellikle işçi sınıfının ve emekçi halkımızın çocuklarını ülkemizin sorunlarını çözümleyici ve ülkemizi geri kalmışlıktan kurtarıcı bilinçte ve güçte kişiler olarak eğitimiinde Öğretmen teminatını şart sayar.

Öğretmenleri iktidarların partizan politikası dışında tutmak anlamında olan Öğretmen Teminatı, bu konudaki savaşın temel hedefi olmalıdır.

Ülkemizin kurtuluşu, biraz da bu savaşın sonucuna bağlıdır.

Çünkü sömürücüler tedirgin eden güç, uyanmış ve sömürü mekanizmasına akıl erdirebilmiş halk kitleleridir. Halk kitlelerinin uyanması ile sömürü de son bulacaktır.

Kişinin ülke gerçeklerini göre göre uyanabilmesi ise, O'na bu gerçekleri gösterilme teminatına sahip bir öğretim kadrosunun varlığına bağlıdır.

Ülkemizin bağımsızlığından ve emekçi fakir halkımızın mutluluğundan yana olan bütün ilerici ve aydın güçleri sürdürülen ve daha da sürdürülecek olan öğretmen kıyımına karşı demokratik direnmeye çağırıyoruz.

Ülkemizde, her türlü riski göze alarak mücadele veren gerçek yurtsever öğretim kadrosunu yastmaya çalışmak ve O'nun safında demokratik mücadeleye girmek kaçınılmaz bir gerektir.

Desen : Ahmet Aksakal
Dokuyan : Fethiye Aksakal
Fiat : 250,— TL.
Boyutları : 68 Cm. X 48 Cm.
İsteme Adresi Ahme, Aksakal Sanirköyü — KEÇİBORLU
Ahmet Aksakal, mesleğinden genç yaşında ayrı kalan bir öğretmen arkadaşımızdır. Millî Eğitim Bakanı kendisine görev vermiyordu. Aksakal aç kalacak değildi ya. Kolu paçayı savadı, esli ve çocuklarıyla İsparta'nın en iyi kalitede halılarını dokumaya başladı. Bu arada Atatürk kalpaklı fotoğrafını da haliya işledi. Yukarıda belirtilen adreste sipariş bekliyor.

Kıyımli Çile

AGLASAMDA ARMOLA BİZİ DUYAN VARMOLA?...

Sekiz çocuklu Omar Hoca
Ay otuz para dört yüz
Yüzü ev kirası yüzü emeklik
Yüzü bakkallık yüzü çakkallık
Girer ağır, çıkar ağır
Buna can dayanır mı bre beyler?
Birgün dört yüzü eline aldı da
Vay gidi kahbe felek vay dedi
Oğlanların hepsi yatırlak
Arzu, Huri, Zeynep Öksüzdür...
Borçlular dedi, gözleri dolukarak girdi sınıfa
Çocuklarla hep bir ağızdan
«Varlığımız Türk varlığına armağan olsun...»
Nebi DADALOĞLU

NOT: Ozan'ın basılmakta olan GARDASLARIM adlı kitabından sunuyorum...

"Tös'te Bileşmek

(Baştarafı sayfa 1 de)

yutulacağımız ortamı biz kendi ellerimizle, kendi emeklerimizle yaratmaktayız.

Bu konuda öğretmenlerimize fazla bir şey söylemeyi gereksiz buluyorum. Bir yandan kendi haklarımızı almak, bir yandan yoksul çoğunluğumuzu kurtarmak, uluşa her bakımdan istiklâli tam içinde yaşamak, Anayasada yazılı haklarımızı eksiksiz kullanmak ve öğretmenliğimizle çağdaş bilimin ölçü ve ilkelerine uygun olarak yapabilmek için 42 sendikada değil, tek sendikada birleşmemiz şarttır. Bu keşmekeş içinde «sayımız 52 bin oldu» «22 bin oldu» «120 oldu» diye öğünmenin hiçbir yararı yoktur. Demokratik baskı etkinliğinde bulunacak, düzen değişikliği içinde savaşacak insanlar bu kadar bölünemez. Bu kadar çok bölünen bir mesleğin mensuplarını, istedikleri kadar devrimcilik, ilerlilik sözü etsinler, kimse eldiye almaz. Meslek mücadelesi için, hakları elde etmek ve korumak için, iki sendika bile fazladır. İş verememiz tek maaş aldığımız bütçe tek, adı eğitim olan tek iş kolunda çalışıyoruz, karşı olduğumuz düzen tek; o halde örgütümüzde tek olacak. Ve ulusal sorumluluk duyan hiçbir meslektaşımız bu örgütün dışında kalmayacak. Meslek ağırlik bu demektir. Dağınıklığın gücü de yoktur, ağırlığı da.

Kademe sendikacılığın savunun arkadaşlarımızı kinimiyorum. «Önce ilk, orta, lise, teknik, yüksek, üniversite, eğitimci, yönetim, teftiş, emekli, örgütlenelim, sonra birleşelim...» diyorlar. Birleşmenin bir ihtiyacı olduğunu içtenlikle kabul ediyorlar. Madem böyle, ayrılmadan, kopmadan TÖS'te birleşelim. Bugünkü davranışlarımız ve etkinliğimiz der bir kademe anlayışından çıkıp daha geniş bir zaman boyutu ve tarih içinde düşünelim. Ne kadar küçük gerçeklere dayandığımız ve takıldığımız hemen ortaya çıkar. Eğitimci, ilkökul öğretmeni, ortası, yükseği, hepimizi birleştirmeye zorlayan ortak sorunlar pek çoktur. Gelin, savaşmış insanları, öğretmen düşmanlarını, halkın uyanmasını ve düzenin değişmesini istemeyenleri daha fazla sevindirmeyelim.

Bu davet bizim.

Öğretmen Sendikacılığı

(Baştarafı sayfa 1 de)

rını gözetmek, onu uygar uluslar seviyesine getirmek, yurt ve ulusun özgürlüğüne esas olan davranışlarda bulunmak, sendikacının en büyük görevlerindendir.

Bu bakımdan diyebiliriz ki öğretmen sendikacılığı biraz daha değişik bir anlam taşır. Bu da bireyleri yurt gerçekleri ile bilindendirmek, O'na her bakımdan özgür kalma bilincini vermek, Yoksa tüzükte belirtilen ödentiyi vermekle yetinip, bazılarının dediği gibi sadece iki kere ikinin dört olduğunu veya ABC öğretmekle uğraşarak bu toplum uygar uluslar seviyesine ulaşmakta çok geç kalır. Öğretmen işlemekte bulunduğu insan neslini daha bilinci, yurt ve ulus yararlarını düşünür bir olgunluk seviyesine getirmek zorundadır. «Hakları verilmez alınır», kuralını unutmamak, kendisine değil topluma verilmiş olan hakları alabilmek için ortam hazırlamalıdır. Çünkü toplumun hakları içinde onun bireyleri olan öğretmenin de hakları saklıdır.

Kanlı Pınarda saygı duruşu

(Baştarafı sayfa 2 de)

olarak ilk kurtuluş savaşını yürütmek isterdim» diyen Mustafa Kemal'e...

Gözümüz O'nda, saygı susmamız birden saygı konuşmasına dönüşür: hoşkurlarda yankılanan saygı konuşmasına:

«Evet, biz o ilk kurtuluş savaşının erleriyiz... Amacımız: Millî Eğitimi yabancı uzmanların güldüğünden kurtarmak, kültürlüğümüzün yozlaşmasını önlemek... Eğitimimiz bir Anayasa gereği olan çağdaş niteliğe kavuşturmak... Çalışan, arayan, zincirli kıran, doğruları kuşun bölünce rahat söyleyebilen insanlar yetiştirmek...»

«Köy çocuklarına İmam Hatip Okulu, varlıklı çocuklarına kolej...» Özel okullar tutumuna karşıyız.

«Halk çocuklarına en kısa zamanda eğitimde fırsat sağlamayan tutuma karşıyız.

«Bir ulusun yarınını hazırlama işi olan eğitimin tüccarlar eline bırakılmasına, ticaret metali haline getirilmesine karşıyız...»

«Doğruların karşısına ceza, sürgün, baskı gibi ortaçağ silâhlarıyla çıkılmasını kınıyoruz.

«Öğretmenlerin sesine kulak vermiyor, öğretmenlerini ezmeğe kalkışan toplumların yarınları karandırılır.

«Fikri hür, vcdani hür» kusaklar yetiştirmeyen toplumlar ilerleyemez, bağımsız yaşayamaz... Biz öğretmenler, ulusumuzun bağımsız yaşamasını, ilerlemesini istiyoruz.

Kanlıpınar'dan Kurtuluş Savaşı şehitlerinin başı ucundan seileniyoruz: DUYUYOR MUSUNUZ?..

TOS, TUTO ve Düşündürdükleri

TÖS, 50 bini aşan üyesi ile güçlü bir öğretmen örgütü. TÖTÖS, 1500 üyeli, yalnızca Teknik Öğretmen Okulu çıkışlıları kapsayan 60 — 70 üyeli bir öğretmen sendikası daha var. Bunlardan başka ilkökul öğretmenleri için İLKSEN, ilköğretim Müfettişleri için TİMSEN gibi ayrı sendikalar var... Öğretmen Federasyonları da ayrı...

İnsan düşündürüyor, bu denli parçalanma ve ayrılık niçin? Niçin «Birlikten kuvvet doğar» deyip TÖS'te birleşiyoruz?.. Yoksa paylaşamadığımız bir şey mi var?.. Bilgiyüz, ayrı sendika kuranlar peşinde ve bir diğerleri de yalnızca genel mutluluk peşinde gözüküyor.

Yalnızca özel çıkar, makam, ünvan, ücret artışı, Amerikan gerisi falan ümit etmek pek bencil ve sorumsuz bir tutum gibi geliyor bize.

İkinci tutumdakiler ise, yani hem özel ve hem de genel çıkarı düşündürüyor, diyenler ise daha da büyük yanlış içerisindedirler. Çünkü, her iki çıkar yanyana bağdaşamaz ve kazanılmaz. Birinci özel düşündükleri birşeyler elde edebilirken, ikinciler bir halk dayımıyla söyleyelim, ne imama, ne papaza yaranamazlar.

Genel mutluluk peşinde olanlar ise en doğru ve gerçekçi yoldadırlar, bizce. Bu gibiler, «benim mutluluğum, toplumun mutluluğundadır.» diyeblenirler. Sorumluluğunu bilmek, Anayasaya sahip çıkmak, çağının bilincine erişmek, gerçekçi ve yararlı eğitim — öğretimi savunmak ve izlemek, iç — dış çıkarların karşısında bulunmak, kısacası, tüm yurt sorunlarıyla iliglenmek bu gibi aydın öğretmenlerin işi ve başgörevidir. Bu sorunu da hergün, açıkça söylemek gerekirse TÖS, yitkilennmiş bulunuyor. İşte onun içinde ki TÖS'e dört bir yandan tutucu ve tutarsız hicumlar geliyor.

Biraz daha beklenir ve incelenirse bu hücumların nereden, ne amaçla ve kimler tarafından geldiği apaçık ortaya çıkacaktır.

Sözün kısası, bugün sendikalar örgütlenmeler, bu denli parçalanmış ve tutarsızlıkları yanında düşün karmaşıklığı içerisindedir de... Söyle bir araya gelp de «Birlikten kuvvet doğar» deyip TÖS'te birleşmek düşüncesi ve eylemi şimdilik düşündürüyor bile... Ama zaman ve olaylar bu parçalanma ve ayrılıkları önüne geçecek ve istenilen birlik doğacaktır. Bunda kuşkuymuz yoktur.

TÖS, kendi ilkeleri ve eylemleri içerisinde çalışırken ilköğretim — ortaöğretim hattı Teknik Öğretim dâva ve sorunlarıyla da uğraşabilmekte ve çokça da el atığı özel ya da genel hakları alabilmektedir. Çünkü, bu dâvalarla uğraşan tam yetekte ve kadroda bir hukuk bürosu kurmuştur.

TÖTÖS vb. nin el attığı ve fakat şimdiyedek kazanamamış bulunduğu dâvaların TÖS, içerisinde ve birliğinde daha çabuk kazanılacağı artık bir ön görürlük olmasa gerek.

Bugün bir yerde Teknik Öğretmenlerin özel de olsa bir davasını TÖS'in kolayca kazanması bu görüşlerimizin bir delili sayılabilir.

Örneğin, Esas No. 1967 — 1058/ Karar No. 1967 ç 2881 Danıştay'ın Onuncu Dairesinin kararı ile Osman Çimen isimli bir Teknik Öğretmenin isteğiyle «Fili Hizmet Zammına» kavuşması tüm Teknik Demirci öğretmenlerini kapsamaktadır.

Görülüyor ki TÖS, genel yurt sorunları yanında özel öğretmen hak ve sorunlarıyla da uğraşabilmekte ve kazanabilmektedir.

Yukarıda izahını yaptığımız dağınıklık giderilip TÖS'te birleşildiği takdirde devrimci öğretmen topluluğunun gücü daha da artacaktır...

BİR TEKNİKÇİ

Kamu personeli Sendikaları

(Baştarafı sayfa 2 de)

çözüm yollarının gösterilmesi, Anayasamızın 20. maddesi ile tanınan düşünce özgürlüğü içinde mütalâa edilebilir, bir yasaklamanın söz konusu edilmemesi lazımdır.

MEMUR VE POLİTİKA:

Siyasal örgütler dışındaki kuruluşların politika ile olan ilgililerinden söz ederken, memurların politika ile olan ilişkilerine değinmekte de fayda görülmekteyiz.

Kamu hizmeti personelinin politika ile olan ilişkileri Anayasamızın 119. maddesi, 788 sayılı kanunun 9. maddesi ve 657 sayılı kanunun 7. maddesi ile saptanmıştır. Anayasamızın memurlar için politik nitelikte gördüğü haller şunlardır:

- a) Siyasal partilere üye olmak,
- b) Görevlerini yerine getirirken, vatandaşlar arasında siyasal kanaatlerden dolayı ayırım yapmak.

Bu yasaklamalardan maksat, memurların görevlerini yerine getirirken tarafsızlıktan ayrılmamaları sağlamaktır. Yoksa bir siyasal kanaat taşımak ve bunu açıklamak (propaganda maksadı olmaksızın) suç sayılmaz.

788 sayılı kanunun 9. maddesi de «memurların siyasetle ıstığalleri» başlığı altında şu yasaklamaları koymuştur:

- a) Siyasal partilere üye olmak,

Ne İstedik Ne Oldu...

(Baştarafı sayfa 1 de)

5 — Aktif öğretim yapan, tek ve birleştirilmiş sınıf yöneten ilkökul öğretmenlerine haftada 18 saatte fazla okutuklukları beher saat için 10 TL. ek ücret;

6 — İşinde üstün başarı sağlayıp olağanüstü randıman alan öğretmene de yılda bir aylık tutarında «üstün başarı pririmi» ödenmesi.

Millî Eğitim Bakanlığı umursamadı. Bu istekleri ileten yazıyı yanıtlamadı. TÖS, 28 Kasım 1967 gün ve 6.01/1304 sayılı yazı ile söz konusu yazının cevabını istedi ve Anayasamızın 62. maddesi ile onları bu görevlerini yapmaya zorladı.

Alınan cevap:

«İlkokul öğretmenlerinin her türlü özel hakları kanunların teminatı altında bulunmaktadır.

Büyük bir fedakârlık ve meleklet severlik anlayışı ile hizmetleri ni en iyi şekilde ifa etmenin gayreti içinde bulunan ilkökul öğretmenlerini daha müsaait şartların hazırlanması; haklarının korunması yolunda imkân sağlamak üzere kanun ve yönetmelikler üzerinde çalışılmaktadır.

- b) Seçimlere müdahale etmek,

- c) Siyasal neşriyat ve beyanat ta bulunmak.

657 sayılı kanunun 7. maddesinde aynı konu «tarafsızlık» olarak nitelenmektedir ve şu hallerde de memurun tarafsızlıktan ayrılmış olacağı belirtilmektedir:

- a) Siyasal partilere üye olmak,
- b) Bir siyasal parti veya kişinin yararını veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak.
- c) Görevlerini yerine getirirken dil, ırk, cinsiyet, siyasal düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımını yapmak.

a ve c bendlerinde sayılan hususlar Anayasamızın 119. maddesi ne uygun şekilde düzenlenmiştir. Fakat b bendinde belirtilen yasaklama, değişik anlama ve tefsirlere yol açacağı ve yeterli açıklık taşımadığından hukuk tekniğine pek uygun görünmemektedir. Örneğin; kimlerin siyasal kişi sayılacağı, hangi fiil ve davranışların, yarar ve zarar kavramları içinde mütalâa edileceği tereddüt konusudur.

Bu yasaklamalara aykırı hareket ettikleri mahkeme hükmü ile tesbit edilen, memurlar, memur yetten çıkarılırlar. Adaylığını koyan memurlar için belli bir süre bu hususlar çıkarma sebebi değildir.

NOT :

Bu konu ile ilgili bir mahkeme kararı gelecek sayıda yayımlanacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.
İlhamî Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Bu sudan cevabın amacı uyutlukta, işleri uyutmak, kişileri uyutmak, kurulusları uyutmak, toplum uyutmak. Çünkü her türlü oyunlar çevre uykuda iken oynanır.

Şimdi olayların akışına bakalım:

a) 1968 bütçesinin komisyonunda görüşülmesi sırasında bir milletvekili eğitimciyle, okuma yazma taburlarında hizmet gören öğretmenlere eğitim ödenęi verilmesini istedi. Bu öneri eğitim komisyonunda kabul edildi.

b) Fazla ders ücretleri: İlkokul öğretmenlerinin haftada okuttukları 21 saatte fazla ders saatleri için de saati 10 TL. üzerinden ücret ödenmesi gene bir iktidar grubu milletvekili tarafından teklif edilmiş ve öneri kanunlaşma çığırına girmiştir.

c) Şimdi de bayan memurların 25 yılda emekli olabilmeleri AP. İl Mustafa Rona tarafından hazırlanan bir kanun tasarısı ile önerilmektedir.

Uyananlara günaydın denebiliriz.

